

פרולוג

ניוגרדן. ג'ורג'יה 1877

גם בלילה ההוא השתעל אנדי הקטן.

זה ימים ארוכים שהילד משתעל בלילות שיעול עמוק ונבחני שמטלטל בעוצמה את הגוף הזעיר ומאיים להטריף את דעתה של סבתו הדאוגה.

כבר שלוש פעמים זימנה סבתא את הדוקטור ויליאם אל הבית. שמו הטוב של הדוקטור ויליאם הולך לפניו כרופא הטוב ביותר בניוגרדן, והסכומים שהוא דורש בעבור ביקוריו גבוהים בהתאם. ובכל זאת לא ויתרה הסבתא והזמינה דווקא אותו.

שלוש פעמים הוא הגיע אל הבית ובידו תיק העור השחור, ובכל

פעם בדק את הילד בדקדקנות במשך שעה ארוכה, הקשיב לקצב פעימות הלב, בחן את נשימותיו, בדק את אישוני עיניו ומדד את חום גופו. בסיום הבדיקה הקפדנית, בעת שאסף את כליו, הבטיח הדוקטור לסבתא כי הילד עושה רושם בריא ואין מקום לדאגה.

"בטוח הינך, דוקטור, כי אין זו שחפת?" היא התעקשה לברר.

הדוקטור נענע את ראשו מצד לצד.

"בדקתי אותו היטב, גברתי", שערות שפמו נעו בדברו, "ולא מצאתי בגופו שום סממן המעיד על מחלת השחפת".

"אבל השיעול הזה..."

"שיעול איננו מעיד בהכרח על שחפת, גברתי. הריאות נקיות, חום גופו תקין, צבע פניו ורדרד והילד פעיל וחיוני. תוכלי למסור לאימו בשמי כי השיעול יחלוף כלעומת שבא, ואין כל מקום לדאגה".

למסור לאימו, גיחכה בליבה.

בתה, אימו של אנדי, כלל איננו מודעת לשיעולו המטריד של בנה, והיא כמובן איננה מתכוונת לעדכן אותה בעניין. סבורה היא כי די לה לבתה הצעירה בדאגותיה האחרות.

לפני שבועיים ימים ילדה בתה תינוקת זערורית במשקל קילוגרם ושלוש מאות גרם בלבד. המיילדת המבוהלת שמעולם לא החזיקה בידה תינוק במשקל נמוך שכזה מיהרה להזעיק את רופא היילודים, וזה לא הסתיר מן היולדת החלושה ומאמה את

תחזיתו הקודרת.

"היא לא תשרוד", הוא ניבא בקול חסר חמלה, "אולי תחיה שעות אחדות, אולי יום או שניים. לא יותר".

למשמע דבריו פרצה היולדת ביללות קורעות לב. חודשים ארוכים ציפתה לתינוקת, והנה כשסוף סוף הגיחה העוללה לאוויר העולם קוצב לה הרופא אך שעות ספורות?

היא, אמה של היולדת, עמדה אז מולה ולא היו בפיה מילים לנחמה.

ואז, כמו צמד מלאכיות הופיעו השפחות הכושיות.

לינדה חברתה, לו שמעה את דבריה, הייתה יורקת בבוז. בשום אופן היא לא תבין איך ניתן לכנות את השפחות השחורות בכינוי שכזה. בכלל, לינדה סבורה כי מזמן הייתה צריכה לסלק את ה"יצורות השחורות" מביתה. זה הכינוי שבחרה להן לינדה, אף שלעיתים יש בפיה כינויים פוגעניים יותר.

נדמה לה כי עניין השפחות הוא הנושא היחיד שבו אין לינדה והיא תמימות דעים. לינדה הביעה את דחייתה מן השתיים מאז ומתמיד, ואילו היא העריכה וחיבבה אותן. ועכשיו רק הולכת הערכתה אליהן וגדלה.

אהה, לו הייתה רואה לינדה כיצד מטפלות המשרתות בבתה היולדת, כיצד מתמסרות הן אליה ואל התינוקת הזערורית. אלוקים עדה שהיא עצמה לעולם לא הייתה יכולה להעניק לבתה ולנכדתה את מה שהן מעניקות לה. הן אינן עוזבות לרגע את חדרה של היולדת.

המשרתת האחת מטפלת ביולדת החלושה, מאכילה ומשקה אותה, מעודדת ומשמחת את ליבה, והשנייה עושה כל אשר לאל ידה כדי שהעוללה הזעירה תיוותר בחיים. מדי שעה, ביום וגם בלילה, היא מטפטפת כמה טיפות של חלב לתוך הפה הזעיר, מתחננת לקטנטונת שתכניס את האוכל אל תוך קיבתה הקטנה ותוסיף עוד כמה גרמים למשקלה...

ואכן, עברו כבר ארבעה עשר יום, ובניגוד לנבואותיו הקודרות של הרופא, התינוקת הקטנה חיה וקיימת, פניה הוורידו והיא כבר הוסיפה למשקלה כמה מאות גרמים.

שתגיד לינדה את שתגיד על ה'יצורות השחורות', בעיניה הן מלאכיות טובות, והיא חבה להן את בריאותה של בתה ואת חייה של נכדתה.

בשבועות האחרונים, בעוד בתה נתונה לחסדי המשרתות, פנויה היא לטפל באנדי הקטן. הו, אנדי נכדה השובב, רק אזכור שמו ממלא אותה שמחה ואושר רב. אולם עכשיו מוטרדת היא ביותר בגין שיעוליו המתמשכים.

הבוקר הגיע הדוקטור בפעם השלישית והבטיח כי אין מקום לדאגה, ובכל זאת, כשבשיעולו של הליל העיר אותה פרץ שיעול קולני, הלם ליבה מרוב אימה.

מעולם לא הייתה דאגנית יתר על המידה, ובכל זאת, מאז התרחש האסון, שיעול על כל סוגיו וגווניו מאיים להוציא אותה מדעתה, ולא בכדי.

גם הם השתעלו אז, אריק וקייט שלה, ואחר כך אבדו לה לנצח.

בבת אחת נשאבת האישה בזיכרונותיה שלושה עשורים לאחור,
אל אותם ימים שחורים ואפלים...

ילדים רכים הם היו אז. אריק היה אז בן שלוש שנים, ולקייט טרם
מלאה שנה כשבאה השחפת האכזרית, ובזרועותיה האימתניות
נטלה את ילדי החמד שלה.

מגפת השחפת השתוללה אז במלוא עוצמתה וחללים רבים
הפילה. מדי יום הגיעו השמועות על חולים נוספים שנדבקו ועל
כאלו שקיפחו חייהם...

ויום אחד נדבק גם אריק.

זוכרת היא היטב את הילד שלה השוכב דומם על מיטתו, פניו
בצבע הסדין הצחור הפרוש תחתיו. חום גופו נסק לגבהים וגם
הרטיות שהניחה על מצחו לא הועילו לצננו. והשיעול... את,
איזה שיעול מחריד היה זה, מלווה בנתזי דם אדומים...

מצבו של אריק הידרדר במהירות וגופו הצטמק מיום ליום.

ביום השלישי למחלתו הצטרפה אליו אחותו התינוקת.

בעיני רוחה היא רואה אותם כמו היה זה אתמול. שני ילדי החמד
שלה שוכבים זה לצד זה, פניהם המלאכיות חסרות צבע והם
הולכים ודועכים למול עיניה. רק פרצי השיעול העזים קורעים
מפעם לפעם את דממת המוות השוררת בחדר, מקפיצים את
ליבה החרד.

גם אז הגיע הדוקטור ויליאם אל הבית. אך אז די היה לו להביט

בגון העור של השניים בשביל לקבוע כי זוהי השחפת שפגעה בהם. בכל זאת הוציא מתיק העור השחור את מכשיריו, הקשיב לריאות, מדד את חום גופם ומלמל הברות כלשהן מתחת לשפמו. אחר אסף את כליו, נד בראשו ופנה לצאת מן הבית.

עד היום זוכרת כיצד התחננה אליו בכאב:

"האם אין איזו שהיא תרופה באמתחתך, דוקטור?"

והוא רק פכר ידיים בשתיקה.

עוד באותו הליל מת אריק, ושבוע לאחר מכן מתה גם קייט אחותו.

שיעולו של אנדי הקטן קוטע באחת את מחשבותיה, מתמזג בפרצי השיעול הנוראיים העולים מן הזיכרונות ההם. שיעול, שחפת, נתזי דם...

היא אוטמת היטב את אוזניה, מנסה להדוף בכוח את הקולות ואת הזיכרונות...

וכי פלא הוא ששיעולו של אנדי מאיים עליה כל כך ואפילו סבר פניו הנינוח של דוקטור ויליאם אינו מצליח להביא רוגע לליבה?

פרק 1

"לאן אנחנו נוסעים, גרנדמה?" גלגלי הכרכרה דהרו על הכביש, ומרילי אחזה בידה הגרומה של סבתה.

"מרילי!" גרנדמה נעצה עיניים חדות בקטנה.

"לאן נוסעים?" חזרה מרילי בתום על שאלתה.

"וכי לא עניתי לך פעם ופעמיים על שאלתך? נוסעות אנו לבקר את אמך".

"מאמי שלי?" תממה הילדה, "אבל בכלל אינני מכירה אותה".

"ובכן, בקרוב תכירי אותה, ועכשיו חדלי נא משאלותייך".

גרדנמה הסיטה את הווילון ותקעה מבטה בחלון, מבהירה

לנכדתה שאין זו העת לפטפוטים. מרילי הקטנה סכרה בצייתנות את פיה ושקעה בהרהוריה.

מאמי.

גרנדמה אומרת שהולכים לבקר את מאמי. ממתי יש לה מאמי? לאריקה, לג'ולי והיא חושבת שגם ליתר חברותיה, יש בבית גם מאמי וגם דדי.

אבל לה מעולם לא היו.

בביתם אשר בחווה הגדולה גרים רק גרנדמה גרייס והיא, וכן ישנו גם אנקל ג'ים שנמצא איתם חלק מימות השבוע. חוץ מהם מתגוררות בעליית הגג צמד המשרתות, נינה הגדולה וליטל נינה (נינה הקטנה).

פעמים רבות הגתה בדבר, לרוב בגלל שאלותיה של אריקה. אריקה הזו, תמיד אוהבת להתנשא עליה ולהקניט אותה שהיא ילדה יתומה שכן אין לה מאמי ודדי. כשאריקה אומרת כך מרילי מתרגזת ואומרת לה שתשתוק, אבל בלב היא חושבת שאריקה כנראה צודקת.

מדוע לאריקה ולשאר החברות יש גם אב וגם אם ואילו לה אין? פעם אחת העזה ושאלה על כך את גרנדמה, ופניה של גרנדמה הזדעפו כשענתה:

"בכל בית יש דברים אחרים. לאריקה יש אב ואם, ואילו לך יש את גרנדמה ואת אנקל ג'ים. מעבר לזה יש לך גם המון בובות ומשחקים. לא חסר לך דבר!"

מאז לא שאלה עוד. כבר מזמן היא יודעת שגרנדמה שלה איננה מחבבת את שאלותיה.

"לא כל דבר צריך לשאול, מרילי", היא אומרת לה, "ילדה נבונה צריכה לאמץ את שכלה ולחשוב היטב עד אשר תגיע בכוחות עצמה לתשובות הולמות".

אז היא באמת התאמצה וחשבה. רבות חשבה על מאמי שלה וגם על אביה, ניסתה לחשוב היכן הם יכולים להימצא. אריקה אמרה לה שלא ייתכן להגיע לעולם ללא הורים.

"אני הגעתי לעולם עם גרנדמה", היא ניסתה להסביר בתום, אבל אריקה גיחכה.

"אין דבר כזה. גרנדמה היא גרנדמה ומאמי היא מאמי. גם לי, נוסף להוריי, יש גם גרנדמה, אומנם היא מתגוררת רחוק, אבל ישנה".

"אולי גם לי יש מאמי שמתגוררת רחוק..." ניסתה לאמץ את שכלה ולחשוב.

ושוב לעגה לה אריקה.

"אמהות אינן מתגוררות רחוק", צחקקה בבוז, "הנה מרי מתגוררת עם הוריה, וג'ולי אף היא גרה עם אב ואם. רק את ככה... ילדה יתומה, גרה לבדך עם סבתך..."

"לא!" העיניים הירוקות כעסו, "אינני גרה לבדי עם סבתי. יש גם אנקל ג'ים, שהוא קצת כמו אבא בשבילי, ויש... יש גם את נינה הגדולה וליטל נינה... ויש לי גם הרבה בובות".

אריקה הביטה בה בעיניה הבהירות ולבסוף אמרה:

"את... את ילדה מוזרה".

אבל עכשיו מתברר שהיא דווקא כן צדקה. שתגיד אריקה הזאת מה שתגיד, הנה הבוקר הזה נודע לה שאכן יש לה מאמי שמתגוררת בבית רחוק.

הבוקר, אחר שהתארגנה ורצתה לצאת לבית הספר, עטפה אותה גרנדמה במעיל הפרווה הירוק, סרקה את שיערה הצהוב ואמרה לה שעכשיו הן נוסעות לבקר את מאמי.

"את מאמי?" מרילי פערה מול סבתה זוג עיניים גדולות, ירוקות.

"את מאמי?"

"כן", ענתה גרנדמה בארשת אדישות.

"האומנם יש לי מאמי, גרנדמה?" תהתה הילדה.

"יש לך", אמרה גרנדמה ורכסה את כפתורי המעיל.

"אז מדוע מעולם לא ראיתיה?" לא הבינה מרילי.

"עד עכשיו לא ראית אותה משום שילדות קטנות לא מבקרות במקום שבו נמצאת מאמי", הסבירה גרנדמה,

"ועכשיו אני גדולה?" זקפה את קומתה.

גרנדמה נאנחה. "בשעה שתחדלי לשאול שאלות אז אאמין כי אכן בגרת", היא שתקה רגע ואז הוסיפה, "מכל מקום אני סבורה

כי ילדה בת שש צריכה להכיר את אמה".

אכן, לפני חודש מלאו למרילי שש שנים, והיא באמת גדולה ואפילו גבוהה בחצי ראש מאריקה. אם כך היא צריכה כבר להכיר את מאמי שלה!

"גם את דדי שלי אני מכירה?" היא שאלה את סבתה שעה שזו כרכה את הצעיף סביב צווארה.

"לא!" אמרה גרנדמה ולא יספה.

והיא לא שאלה.

הן גרנדמה אמרה שילדה בוגרת לא מרבה לשאול שאלות.

אחר כך הגיעו אנקל ג'ים והכרכרה. אנקל ג'ים חייך אליה מתחת לשפמו הכתמתם וסייע לה לעלות לכרכרה. ג'ים התיישב במקומו ליד הסוסים, וגרנדמה והיא התיישבו מאחור.

ועכשיו הסוסים שועטים במהירות על הכביש, מובילים אותם אל מאמי אחת שהיא מעולם לא פגשה.